

VČELKA

časopis pre školskú mládež.

Ročník V.

Turč. Sv. Martin, 15. apríla 1883.

Číslo 4.

Slepá babička.

Cinohra pre dietky vo troch jednaniach od Františka Pravdy.

(Pokračovanie.)

Jednanie druhé.

Izba v hostinci Štefana Suchára.

Výstup 1.

Lekár. Palko.

Lekár. (sedi za stolom a píše, obráti sa k Pavlovi, ktorý stojí pri dverách). Čo tu hľadáš? čo chceš? kto ťa sem pustil?

Palko. Som domáci syn a prišiel som miesto otca pozreť, či nepotrebuje niečo?

Lekár. Odíď, mám náhlo, ustavične ma vytrhujete. (Píše ďalej.)

Palko. Či vám netreba vyprásiť šaty, vyčistiť obuv, oholiť bradu alebo dakam niečo zaniest? Ja by som vám vo všetkom poslužil.

Lekár. Ďakujem ti, už sa to všetko stalo; teraz potrebujem len pokoj, a ten mi tu veru veľmi nešetrne rušíte.

Palko. Ešte sa vás chcem zpytať, čo rád jedávate, my by sme vám to prichystali na obed.

Lekár. Prichystajte si čo chcete, nemám času myslieť na jedlo. Teraz chodím.

Palko. O kolkej hodine budete obedovať a kde sa vám má prestreť?

Lekár. Na dvanástu nech je obed tu; dotedy dokončím, čo musí byť nevyhnutne hotové, a o jednej príde pre mňa pošta.

Palko. Rád bych vám ešte niečo predniesť, pane doktor, ak dovoľíte?

Lekár. Ušetri ma, chlapče, nič ti nemôžem dovoliť.

Palko. Odpustte a nehnevajte sa, predsa vám to poviem: ja mám slepú babičku.

Lekár. Viem už, viem, viem, tvoj otec mi o nej hovoril, a povedal som mu, že dnes pre ňu nič urobiť nemôžem.

Palko. Asnád by ste predsa mohli, pekne vás o to prosím.

Lekár (k sebe). To sú neodbytní ľudia! Bol tu hostinský, bol tu cukrár, bol tu pekár, bol tu perníkár, každý má slepú matku, akože vám môžem všetkým pomôcť!

Palko. Pane doktor, hostinský, pekár a perníkár sú bratia a majú len jednu matku, a cukrár je jej zať.

Lekár. Do ničoho sa nepustím a nič nezačnem.

Palko. Je len jedna a tá by vás tak dlho nepribavila.

Lekár. Tomu ty nerozumieš, synku. Choď! Chcem a musím byť sám, aby som mohol ďalej pracovať.

Palko. Buďte milosrdný!

Lekár. Mám ňu vystrčiť?

Palko (smutne odchádza; cez dvere vidieť na druhej strane deti, on jim dáva znamenie, že nič nevykoná, potíška ich nazpät a len Ivana a Ladka vpustí).

Výstup 2.

Ivan. Ladko. Lekár.

Ivan. Vzácný a dôstojný pane!

Lekár. Ešte si tu?

Ivan. Veď som len teraz prišiel.

Lekár (obráti sa). Už je zase druhý tu, a sú dvaja, veru to už nevydržím.

Ladko. Doprajte nám len malú chvíľočku, sme veľmi zarmútení.

Lekár. Asnád chcete, aby som vás potešoval? Ja sám neviem, kde mi hlava stojí.

Ivan. Vy viete liečiť oči.

Ladko. Máte v tom vraj takú zbehlosť, ako nikto iný v celej krajine.

Ivan. Utiekame sa k vám.

Lekár. Nezdá sa mi, žeby ste mojej pomoci potrebovali; váš zrak je zaiste lepší než môj.

Ivan. My pravda dobre vidíme, ale naša babička je slepá.

Ladko. Smilujte sa nad ňou.

Lekár (k sebe). To som sa pekne dostal. Títo tiež majú slepú babičku. Všetko sa na mňa hrnie, a ja tu mám pred sebou prácu, ktorú ešte dnes predostreť musím, aby som dostal svojmu úradu. Musím ich odbyť, dám jim radšej nejaký darček a pošlem niečo jich babičke, aby

ma nesúžili. (Siahne do vrecka. Ku chlapcom.) Tu máte, sú to peniaze, nepríde mi na zlatý ani na dva; dajte jich babičke alebo si jich nechajte, len choďte skoro preč, nemôžem tu nikomu pomáhať.

Ivan. My by sme vám sami zaplatili.

Ladko. Túto nám je, že nám ponúkate peniaze.

Ivan. Zapredali by sme babičku, keby sme jich prijali.

Ladko. Nemyslite si tak zle o nás.

Lekár (k sebe). Už si musím zúfať. Teraz aby som jich ešte odprosila. Robia, akoby som jich bol urazil. Príkrym nechcem byť a ináč sa jich nezbavím. (Ku chlapcom.) Majte rozum a dajte si povedať. Mój čas je vymeraný, ponáhľam sa inakam. Na ceste mám už všade objednanú poštu, som viazaný na hodinu, utrpel by som škodu, povstaly by zmatky, zanedbal bych povinnosť, keby nedostavil som sa v určitý čas. Nakladám vám, aby ste hneď a hneď odišli, ináč budem nútený chytiť sa prísnych prostriedkov.

Ivan. Nemajte nám za zle, nechceli sme vám byť na obtíž.

Ladko. Len z lásky k babičke sme prosili o vašu pomoc. (Poklonia sa a odchádzajú; cez dvere vidno zase deti, šepkajú im niečo a väčšie dievčatá vniknú ticho do izby.)

Výstup 3.

Mariška. Anička. Olga. Lekár.

Lekár. Nenie možné poriadne pracovať, ustavične ma vytrhujú. Konečne som sám. Veru ťažko som sa od nich vysvobodil.

Mariška. Dobrý deň prajeme!

Lekár (obráti sa). Kýho hroma, ktože je to zase tu! ešte nebudem mať pokoja?

Anička. Neopúšťajte nás.

Olga. Smilujte sa nad nami.

Lekár. Čože vám je, že ma tak trápíte?

Mariška. Uzdravte našu babičku.

Lekár. Čože jej je?

Anička. Je slepá.

Lekár. Ale či tu všetky babičky slepé sú a či ma za blázna máte?

Olga. Len naša babička je slepá, a keby ste vedeli, aká je dobrá, nezdrahali by ste sa pomôcť jej ku zraku.

Lekár. Už boli tu chlapci, najprv jeden, potom dvaja, a tiež vydávali babičku svoju za slepú.

Mariška. Naša babička je aj jich babička, oni sú jej vnuci a my sme jej vnučky.

Lekár. Nech vám tedy povedia, čo odo mňa počuli; ja vám to nemôžem opakovať.

Anička. Neposielajte nás preč bez potechy, ako jich; naše srdce hynie úzkostou.

Olga. Nebuďte tyrdý. Boh vám odmení dobrý skutok.

Mariška. Babička sa za vás do smrti bude modliť.

Anička. My tiež, šlachetný pane.

Lekár. Vďačne bych vám vyhovel, keby bolo možno.

Olga (pristúpi k nemu a chytí ho za rukáv). Hádám máte tiež babičku, a ak nemáte, mal ste ju; k vôli tej slutujte sa nad našou babičkou.

Mariška (chytí ho za druhý rukáv). Váš otec a vaša matka mali by tiež z toho radosť a potešenie.

Anička (položí mu ruku na rameno). Ak máte deti, budú si vás vážiť a uctia si tiež svoje babičky a dedkov.

Olga. Až budete sám dedkom, vnuci a vnučky sa vám dobre zachovajú.

Mariška (hladí mu do tváre). Hádám by to predsa bolo možno, keby ste chceli.

Anička. Povedzte „áno“.

Olga (hladí ho z druhej strany). Majte útrpnosť s bližným.

Mariška. Potešte nás.

Lekár. Je mi ťažko odporovať, celého ste ma zaujaly a omámily, som ku všetkému náklonný; vidím, že ste dobré deti, a urobím vám návrh, ktorý vás snáď uspokojí.

Anička. Ja som vám to z tváre vyčítala, že nie ste necitlivý ani neľudský.

Olga. Ačkoľvek ste sa na nás oborili, predsa som k vám hneď mala dôveru.

Mariška. Vy sa usmievate; ó ja viem, že ste vy laskavý pán a vlúdny človek.

Anička. Z počiatku ste sa len tak pretvarovali.

Olga. Chceli ste sa presvedčiť, či babičku opravdove milujeme.

Mariška. Už sme vám to dokázali; ó vyslovte ten návrh, že pôjdete s nami k nej a vyhojíte jej oči.

Lekár. Ja som vás vypočul, teraz vypočujte vy mňa a nezpierajte sa mi; ako poviem, tak sa stane. (Vážne.) K vašej babičke prídem daraz inším časom, alebo mi ju pošlite do Pešti; urobím, čo budem môcť, aby zase videla.

Anička (smutne). Tak nás tedy oslyšíte?

Olga (tiež tak). Dnes pre babičku nič neurobíte?

Mariška (tiež tak). Úbohá, musí zostať slepá!

Lekár (rýchle). S Bohom, dievčatká, s Bohom, už sme dohovorili. (Dievčatá idú von, medzi dvermi rozprávajú sa s Milkom, Števkom,